MALTA

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)
BHALA QORTI TA' GUDIKATURA KRIMINALI

MAGISTRAT DR.
EDWINA GRIMA

Seduta tat-28 ta' Gunju, 2011

Numru. 1392/2007

Il-Pulizija
(Spettur Anthony Cassar)

vs

Giuseppe Fava ta' 54 sena iben Giuseppe u Felicia nee' Darmanin imwieled fil-21 ta' Awissu 1957, li joqghod 8, Triq Villa Cagliares, Zejtun u detentur tal-karta ta'l-identita' numru 554757(M)

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjoni migjuba kontra l-imputat Giuseppe Fava li permezz taghha huwa gie akkuzat talli fil-5 ta' Settembru 2007 ghal habta tas-1:00p.m., fi Triq il-Qaliet M'Scala saq mutur numru LRN-250 (1) b'manjiera perikoluza (2) b'giri aktar milli imissu (2) u b'nuqqas ta' hsieb, bi traskuragini jew b'nuqqas ta' hila jew professjoni, jew nuqqas ta' tharis tar-regolamenti tat-traffiku nvolontarjament ikkaguna offiza ta' natura gravi fuq il-

persuna ta’ Pauline Hurst skond kif iccertifika Dr. J. Azzopardi mill-Isptar San Luqa.

Rat id-dokumenti esebiti;

Semghet il-provi;

Rat in-nota ta’ rinviju ghal gudizzju ta’l-Avukat Generali tas-17 ta’ Novembru 2008;

Semghet lill-imputat jiddikjara illi huwa ma kellux oggezzjoni sabiex il-kaz jigi trattat u deciz bil-procedura sommarja minn dina l-Qorti.

Semghet it-trattazzjoni tal-partijiet.

Rat l-atti kollha processwali.

Ikkunsidrat,

Illi s-sinistru stradali mertu ta’ dina l-kawza sehh meta l-parti leza Pauline Hurst giet investita mill-mutur misjuq mill-imputat u dana filwaqt illi hija kienet qed taqsam Triq il-Qaliet Marsaskala. Fil-jum ta’l-incident l-parti leza kienet ghada kemm marret taghmel xirja minn gewwa l-hanut maghruf bhala “Sparkle Image”, li jinsab l-istess triq. Hija kienet ipparkeggjat il-vettura taghha fuq in-naha l-opposta tal-hanut u cioe’ fuq in-naha tal-karreggjata tat-traffiku niezel mid-direzzjoni ta’ San Tumas sejjer lejn ic-centru ta’ Marsaskala. Il-vettura taghha kienet ipparkeggjata kontra l-*flow of traffic* u naqra angolata ‘l barra minn naha ta’ wara ta’l-istess vettura. Jidher illi Hurst kienet diga qasmet it-triq mill-hanut lejn il-vettura sabiex tqieghed ix-xirja fil-vettura. Imbaghad regghet qasmet lura sabiex tirritorna il-qoffa tax-xiri. Hekk kif regghet qasmet lejn il-vettura taghha gie il-mutur misjuq mill-imputat li investiha.

Illi l-istess Hurst issostni illi hija harset sew qabel ma ittant taqsam it-triq u tghid illi fit-triq ma kienx hemm traffiku u ghalhekk qasmet. Hekk kif kienet waslet vicin il-vettura taghha u kienet ser idahhal ic-cavetta fil-bieba ta’l-istess, hija tghid illi f’daqqa wahda qalghet daqqa u wara indunat

li kien laqatha l-mutur misjuq mill-imputat. Issostni illi dak in-nhar ta'l-incident hija kienet wahidha.[1]

L-imputat min-naha tieghu jikkontendi illi huwa kien niezel Triq il-Qaliet sejjer fid-direzzjoni tac-Centru ta' Marsaskala meta f'daqqa wahda lemah it-tifel tal-parti leza jaqsam jigri t-triq minn fejn hemm il-hanut ta'l-Isparkle Image. Ezatt wara imbaghad qasmet il-parti leza u huwa beda jghajtilha sabiex twarrab. Zamm il-brejk, izda jghid illi meta ghamel dana l-mutur hadu, xkana u remieh minn fuqu tant illi l-istess mutur spicca laqat kemm lil Hurst kif ukoll il-vettura taghha li kienet tinsab vicin taghha.[2]

Illi l-uniku xhud okkulari ta' l-incident kien Jonathan Micallef, direttur tal-kumpanija Sparkle Image li fil-mument li sehh dana is-sinistru stradali kien qieghed barra jghin sabiex tinhatt xi merkanzija. Jikkontendi li hekk kif Hurst qasmet it-triq huwa lemah il-mutur gej u s-sewwieq jghajjat lil din il-mara sabiex twarrab. Imbaghad isostni illi l-mutur laqat lil Hurst u baqa' jitkaxkar u laqat il-vettura taghha li kienet ipparkeggjata fil-vicin. Isostni illi fil-mument ta'l-incident ma kienx ghaddej traffiku iehor fit-triq u t-triq kienet kompletament vojta. Jiftakar illi meta Hurst ittajjret hija kienet lahhqet qassmet iktar minn nofs tat-triq. Ighid: "Nikkalkula li kienet tinsab f'nofs il-karreggjata minn fejn kien gej il-mutur."

Illi minn ezami tal-provi jirrizultaw dawn il-fatturi inkonfutabbli:

1. Illi l-imputat kien niezel isuq minn Triq il-Qaliet gewwa Marsaskala, triq illi fil-parti fejn sehh l-incident hija dritta tali illi sewwieq ghandu vizwali tajba ta' dak kollu li qed jigri quddiemu. Illi ghalhekk l-imputat seta jinduna fácilment illi l-parti leza kienet qed taqsam it-triq, iktar u iktar tenut kont tal-fatt illi hija kienet diga lahqet qasmet iktar minn nofs tat-triq u kienet wasslet biswit il-vettura taghha li kienet ipparkeggjata fuq dik in-naha. Ghalhekk ma jistax jinghad illi Hurst ghamlet xi mossa inaspettata.

[1] Ara xhieda ta' Pauline Hurst a fol. 24 et seq.
[2] Ara xhieda ta'l-imputat a fol.98 et. seq.

Dana iwassal lil Qorti ghal konkluzjoni illi l-imputat bil-fors ma kienx qed izomm dik il-*proper lookout* rikjesta mil-ligi. Illi l-Qorti lanqas ma tista' tifhem kif l-imputat jghid illi ra lit-tifel ta' Hurst qed jaqsam it-triq jigri qabilha, meta Hurst stess issostni illi kienet wahedha. Dana huwa ikkonfermat ukoll mix-xhud Micallef li jghid illi ma ra l-ebda tifel qed jaqsam it-triq u li Hurst kienet wahedha.

2. Illi jidher ukoll illi fil-mument li sehh dana l-incident, li kien il-hin ta' kmieni wara nofs in-nhar, ma kienx hemm traffiku iehor ghaddej mit-triq. Dana tghidu Hurst stess li issostni illi hija harset qabel qasmet u assigurat ruhha li ma kienx gej traffiku kif ukoll minn Micallef li isostni illi t-triq kienet vojta.

3. Illi ghalkemm Hurst harset qabel qasmet madanakollu jidher illi fil-fatt waqt li kienet qed taqsam it-triq hija kienet aljenata tant illi lanqas biss semghet lill-imputat jghajtilha biex twarrab u indunat bih biss meta fil-fatt intlaqtet. Anke ix-xhud Micallef jghid illi l-imputat beda jghajjat hekk kif lemah lil Hurst izda xorta whda hija intlaqtet.

4. Illi l-posizzjoni kif kienet wieqfa il-vettura ta' Hurst jidher illi ma ghandha l-ebda pis fuq id-dinamika ta' dana l-incident ghajr li kienet ir-raguni 'il ghala l-parti leza kellha taqsam it-triq u dana peress illi kienet ipparkeggjata fuq in-naha l-opposta tat-triq minn fejn marret tixtri.

5. Illi ma hemmx dubbju illi l-manuvra li ghamel l-imputat meta zamm il-brejk wassal sabiex huwa tilef il-kontroll tieghu, skidja u laqat lil Hurst, tkaxkar u tar minn fuq l-istess mutur. X'aktarx illi li kieku ma zammx il-brejk u zamm xi ftit 'il barra minn fejn kienet Hurst huwa kien jirnexxilu jevitaha. Dana jidher illi seta jaghmlu billi f'dak il-hin ma kienx hemm hafna traffiku ghaddej fit-triq. Izda minflok ghamel din il-manuvra evasiva u tempestiva, huwa ghazel li jaghfas il-brejk sabiex b'hekk tilef il-kontroll tal-mutur misjuq minnu.

Illi f'sentenza moghtija mill-Qorti ta'l-Appelli Kriminali (sede inferjuri per. Imhallef J.Galea Debono) fl-ismijiet Il-Pulizija vs Robert Brincat deciza fit-22 ta' Novembru 2007 il-Qorti tkellmet kemm dwar ir-responsabbilta' tas-sewwieq kif ukoll dwar l-obbligi tal-pedestrian meta huwa jigi biex jaqsam it-triq u stqarret:

"**"*Driver ghandu juza d-diligenza kollha biex jevita pedestrian li jaqsam it-triq, anki jekk il-pedestrian jaqsam negligentement u ghalhekk ghandu jigi ritenut responsabbli jekk ikun naqas minn xi dmir tieghu b' mod li jkun pogga ruhu f' pozizzjoni li ma setax jevita l-investiment tal-pedestrian. Il-kaz li fih driver jista' jkun ezentat mir-responsabbilita' hu dak biss fejn il-pedestrian b' xi att inaspettat u subitaneu jew xort' ohra b' xi ghemil tieghu ikun qieghed lid-driver f' pozizzjoni li anki bl-uzu tad-diligenza mehtiega dan ma setax assolutament jevita l-investiment."***
(App. Krim. **"Il-Pulizija vs. DPC 347 Carmel Mifsud"** [26.6.1954] Kollez. Vol. XXXVIII, p.iv. p.859)

Mill-banda l-ohra gie ukoll ritenut li :-
"Il-pedestrian ghandu certament drittijiet fic-cirkolazzjoni tat-traffiku imma ghandu ukoll l-obbligi. Jekk il-pedestrian ikun qieghed ruhu f' post fejn mhux suppost ikun, u driver li jkun qed isuq karozza b' mod regolari jsib ruhu f' pozizzjoini ta' emergenza subitanea minnhabba fih , dak id-driver ma ghandux jigi ritenut hati ta' sewqan perikoluz u tal-konsegwenzi li jista' jsofri dak il-pedestrian ." (App.Krim. "**Il-Pulizija vs. Alfred Caruana"** [14.5.1955]; Kollez.Vol. XXXIX, p.iv p.1031).

"Huwa veru li anki l-pedestrian ghandu d-doveri tieghu fit-traffiku stradali imma biex id-driver ta' karozza li jinvesti pedestrian u jikkagunalu offizi fuq il-persuna tieghu jista' jiskolpa ruhu, jehtieg li jirrizulta li l-kawza unika u determinanti tal-investiment kienet tikkonsisti fil-komportament imprudenti tal-pedestrian li gie milqut u ma tistax tigi nvokata mid-driver l-iskriminanti tal-emergenza subitanea meta tirrikori l-kolpa tal-awtista li tkun

impedietu milli jevita l-konsegwenzi tal-emergenza. Il-konducenti ta' vetturi ma ghandhomx jipprezumu normalita' perfetta ta' komportament tal-pedestrian imma ghandhom dejjem jivvalutaw tajjeb il-kontingenzi stradali w jirregolaw il-velocita' taghhom b' margini sufficienti ta' sikurezza." (App. Krim. **"Il-Pulizija vs. George Muscat"** [6.5.1961] Kollez. Vol. XLV p.iv. 947)

Gie ukoll ritenut li "***ghalkemm il-pedestrian ghandu dritt li jkun fil-karreggjata biex jaqsam, certament ghandu ukoll id-dover li juza prudenza biex jaqsam.." "Jekk il-pedestrian ikun negligenti pero', dan ma jassolvix lid-driver tal-car milli juza dak il-grad ta' 'reasonable care' li tinhtieg. Dana kollu jinghad dejjem sakemm ma tkunx giet mill-pedestrian krejata lid-driver, bl-imprudenza tieghu, emergenza subitanea imprevedibbli, li rrendiet impossibbli, jew mhux ragionevolment possibbli, azzjoni tempestiva evaziva."*** (App. Krim. **"Il-Pulizija vs. J. Formosa"** Kollez. XLIII, p.iv. p.1023). F' sentenzi ohra mbaghad gew elaborati sitwazzjonijiet fejn din l-emergenza subitanea tavverra ruha ; eg. ***"meta jaqsam f' daqqa u jissorprendi lill-konducent, jew jaghmel xi moviment insolitu u inaspettat"*** (App. Krim. **"Il-Pulizija vs. J. Thornton"** Kollezz. Vol. XLV p.iv. p.920) jew meta pedestrian jinzel inaspettatament minn fuq il-bankina, jew li jaqsam jew jitfaccja ghall-gharrieda minn wara xi car iehor, jew li johrog minn xi kurva fit-triq, jew li jitfaccja ghall-gharrieda u inaspettatament quddiem il-karozza. (App. Krim. "**Il-Pulizija vs. Cassar Desain**" Kollez. Vol.XLVI . p.iv. p.765).”

Il-Qorti ghaddiet ukoll biex elenkat liema huma dawk is-sitwazzjonijiet fejn sewwieq jezimi ruhu minn kull responsabbilta ghall-investiment ta’ pedestrian. Il-Qorti kompliet:

“Il-Corte di Cassazione Taljana, meta inkassat sentenza tal-Corte d' Appello di Bologna stabbiliet li f'kazijiet ta' investiment ta' pedestrian jista' tirrizulta it-tort esklussiv tal-pedestrian meta jikkonkorru is-segwenti kondizzjonijiet

a) "*che il-conducente, per motivi estranei a ogni suo obbligo di diligenza, sia venuto a trovarsi nella oggettiva impossibilita' di avvistare il pedone e di osservarne tempestivamente i movimenti;*

b) che i movimenti del pedone siano cosi' rapidi e inattesi da farlo convergere all' improvviso sulla traiettoria del veicolo;

c) che nessuna infrazione delle norme di circolazione o di comune prudenza sia riscontrabile nel comportamento del conducente.""

Il-Qorti kompliet tghid:

"Illi gie ritenut mill-Qrati Taghna li "*Hu dover ta' "driver to see what is in plain view".* (App. Krim. "**Il-Pulizija vs. Joseph Vella"** - [10.8.1963])
u li "***min ma jarax dak li ragonevolment ghandu jara, ifisser li ma kienx qed izomm "a proper lookout"*** (Appell Kriminali : **"Il-Pulizija vs. J.M. Laferla"** [17.6.1961]). ***"Keeping a proper lookout means more than looking straight ahead. It includes awareness of what is happening in one's immediate vicinity. A motorist shall have a view of the whole road, from side to side, and in the case of a road passing through a built-up area, of the pavements on the side of the road as well."*** ("**Newhaus vs. Bastion Insurance Co. Ltd."** [1968].

Illi mbaghad, anki kieku l-pedestrian forsi ma esploratx sew it-triq qabel kompliet taqsam," (f'dana il-kaz il-vittma kienet mara) "dan ma jezonerax lis-sewwieq mill-obbligi tieghu. Dan ghaliex …. f' sede kriminali kull sewwieq iwiegeb ghall-agir tieghu indipendentement minn dak li jaghmel haddiehor, ammenoche' dak li jigri ma jkunx dovut unikament u eskluzivament ghal xi tort da parti tal-pedestrian f' dan il-kaz. (Ara Appelli Kriminali: **"Il-Pulizija vs.Gaetano Schembri"** [16.3.1961]; **"Il-Pulizija vs. John Polidano**"[3.11.1963]**"Il-Pulizija vs.Rev.C.Mifsud"** (Kollez. Vol. XXXVIII; iv. p.1131) u ohrajn.). Fi kliem iehor,

il-***"contributory negligence*"** ma tezonerax lis-sewwieq jekk ma tkunx il-kawza unika tas-sinistru. (App.Krim." **Il-Pulizija vs P.Vassallo",** [Kollez.Vol.XXXVII,iv.p.883]).

Umbaghad jekk stess kien hemm xi negligenza kontributorja da parti tal-pedestrian, dan seta' biss, ghal massimu, serva ghall-attenwazzjoni fil-piena u xejn aktar."

Illi kif gie gustament ritenut f'sentenza ohra tal-Qorti tal-Appell Kriminali (Sede Inferjuri) f'sentenza moghtija fil-21 ta' Mejju 1960 fl-ismijiet il-Pulizija vs Anthony Spiteri: "***Driver ta' karozza ghandu inegabbilment, fost ohrajn, zewg doveri: wiehed, dak li jzomm a proper lookout ghall-vejikoli, pedestrians, u road-users ohra; l-iehor, dak illi waqt is-sewqan hu jkun f'posizzjoni tali li jkollu f'kull hin kontroll sewwa tal-vejikolu." Il-Qorti osservat "ma ghandux jintesa illi l-accidenti stradali huma ta' spiss kwistjoni ta' <u>disattenzjoni ta' split second u l-kontingenzi tat-traffiku jistghu jkunu subitanei u inaspettati</u>. (sottolinjar ta-Qorti). Dan hu certament sewqan negligenti; u ma jistax biex jeskludieh il-fatt illi it-triq kienet wiesgha u illi traffiku iehor ma kienx hemm fit-triq, u cirkostanzi ohra tal-mument. … ghal sewqan negligenti ma hemmx bzonn tal-vjolazzjoni ta' normi guridici specifici, imma bizzejjed li jkun hemm negligenza, fis-sens ta' nuqqas ta' prudenza ordinarja li wiehed ghandu jadopera biex jevita is-sinistri stradali."***

Illi maghdud dana kollu ghalhekk, l-Qorti hija tal-fehma illi ghalkemm is-sewqan ta'l-imputat certament ma jistax jitqies bhala xi sewqan perikoluz, madanakollu l-Qorti tqies illi l-imputata kienet negligenti fis-sewqan tieghu u saq b'nuqqas ta' kont meta ma zammitx dik il-*proper lookout* rikjesta mil-ligi.

Illid dwar ir-responsabbilta' tal-pedestrian, l-Highway Code ighallimna illi meta nigu biex naqsmu triq ghandhom jigu imhares is-segwenti regolamenti:

23.***Qabel taqsam, ieqaf qabel ma saqajk iħallu l-bankina, fejn int tkun tista' tara jekk ikun ġej xi ħadd. Tersaqx qrib ħafna tat-traffiku. Jekk m'hemmx bankina jew sidewalk żomm lura mit-tarf tat-triq iżda kun żgur li tista' tara t-traffiku li jkun ġej u li t-traffiku jkun jista' jara lilek*.**

24. ***Ħares sewwa madwarek u isma'. Il-vetturi jistgħu jiġġu minn kull direzzjoni. Isma' sewwa, għax kultant tista' tisma' t-traffiku qabel ma tarah*.**

25. *Jekk tkun ġejja xi vettura, ħalliha tgħaddi. Erġa' ħares madwarek u isma'. Taqsamx qabel ma jkun hemm qtugħ mingħajr periklu fit-traffiku u inti tkun żgur li hemm ħafna ħin. Ftakar, anke jekk vettura għadha 'l bogħod, tista' tkun riesqa b'veloċità kbira*.
26. *Meta ma jkunx hemm periklu, aqsam dritt it-triq, tigrix, tmurx lagenba. Ibqa' hares u issemma' ghat-traffiku waqt li tkun qed taqsam, fil-kaz li jkun hemm xi traffiku li ma tkunx rajtu, jew fil-kaz li jitfaccja xi traffiku ghall-gharrieda*. (sottolinjar tal-Qorti)

Ikkunsidrat,

Illi maghmla dawn il-kostatazzjonijiet ghalhekk jirrizulta indubbjament ippruvat illi l-parti leza esplorat it-triq sewwa qabel ma qasmet. Fil-fatt jirrizulta mill-provi illi fil-mument li qassmet it-triq ma kienx hemm traffiku. Madanakollu hija ma baqghetx attenta ghal dak li kien qed jigri madwarha waqt li kienet qed taqsam tant illi lanqas biss indunat illi kien gej mutur fejn is-sewwieq sahansitra beda jghajjtilha sabiex twarrab min-nofs w indunat bih biss meta giet investita minnu. Illi dina in-negligenza da parti ta' Hurst madanakollu ma tistax tezonera lill-imputat mill-htija tieghu ghal dana is-sinistru stradali. L-imputat kien qed isuq fi triq dritta, b'vizwali tajba u minghajr traffiku. Hurst kienet diga qasmet iktar min-nofs it-triq u kienet qrib tieghu meta huwa lemaha, tant illi ma seta jaghmel l-ebda manuvra evasiva u spicca biex ghafes il-brejk, (x'aktarx l-iktar haga kontra-indikata f'dina is-sitwazzjoni, iktar u iktar meta l-imputat kien qed isuq mutur u mhux vettura), tilef il-kontroll, u baqa' sejjer dritt ghal fuq Hurst li f'dak il-

mument kienet waslet vicin il-vettura taghha. Il-mutur tkaxkar u hu spicca ittajjar minn fuqu, tant illi anke intlaqtet il-vettura ta' Hurst. Illi ghalhekk l-imputat kien negligenti fis-sewqan tieghu u naqas milli juza dik l-attezjoni mehtiega ghal sewqan prudenti iktar u iktar fi triq traffikuza bhlama hi Triq il-Qaliet.

Illi ma hemmx dubbju illi Pauline Hurst sofriet griehi ta' natura gravi f'dana l-incident u dana kif jirrizulta mic-certifikati medici esebiti kif ukoll mix-xhieda ta' Dr. Imrich Molar[3], Dr. Velickha Agius[4], Mr. Carmel Sciberras[5] u Dr. Joelle Azzopardi[6]. L-imputata sofriet ksur fl-ghaksa ta' saqajha tan-naha tal-lemin u ghadha issofri minn ugigh tant illi ser terga tigi operata minhabba f'dan. Illi mill-verbal tas-seduta tal-14 ta' Gunju 2010 jidher illi id-difiza ma hijiex qed tikkontesta dana il-fatt u cioe' illi l-parti leza sofríet griehi ta' natura gravi f'dana l-incident[7].

Illi ghalhekk meta tigi biex tikkonsidra il-piena li ghandha tigi inflitta, l-Qorti sejra tiehu in konsiderazzjoni il-fatt illi l-vittma f'dana l-incident ikkontribwixxiet ghas-sinistru bin-nuqqas ta' attenzjoni taghha. Illi inoltre, kif diga inghad, mill-atti processwali ghalkemm is-sewqan ta'l-imputat jista jigi ikkunsidrat bhala traskurat, u bla kont, izda ma jidhirx illi l-imputat kienet qed issuq b'mod perikoluz u lanqas ma hemm provi fl-atti li jindikaw illi l-imputat kien qieghed isuq b'xi speed eccessiv ghalhekk il-Qorti mhijiex ser tghaddi sabiex tiskwalifika il-licenzja tas-sewqan ta'l-istess imputat.

Ghaldaqstant, il-Qorti, wara li rat l-artikolu 225, 226(1)(a) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta, artikolu 15(1)(a) tal-Kapitolu 65 tal-Ligijiet ta' Malta, filwaqt li tillibera lill-imputat mill-ewwel zewg akkuzi, issibu hati ta'l-akkuza l-ohra migjuba fil-konfront tieghu u tikkundannah ihallas multa ta' elfejn ewro (€2000).

---

[3] Xhieda a fol.54 et.seq.
[4] Xhieda a fol.68 et.seq.
[5] Xhieda a fol. 65 et seq.
[6] Xhieda a fol.80 et.seq.
[7] Ara verbal a fol.88 tal-process

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------